

**Státní závěrečná zkouška z magisterského oboru
KULTURÁLNÍ STUDIA
pro akademický rok 2011/2012**

SZZk se skládá ze dvou hlavních částí:

A. Obhajoby diplomové práce,*

B. Zkoušky z níže uvedených předmětů.

Předměty zkoušky jsou vymezeny dvěma základními okruhy, z nichž první je povinný a ve druhém si student volí dle absolvovaných kursů:

1. Teoretické a analytické přístupy v kulturních studiích

*(témata jsou pokryta především povinnými kursy *Kulturní studia, Teorie kultury, Teorie publika, Auditoriální analýza, Teorie textu, Textuální analýza, Teorie obrazu, Vizualní studia, Kulturní historie*)*

2. Specializace v rámci kulturních studií

*(dle profilace: *kultura a média / kultura a interpretace / kultura a identita / kultura a moc / kultura a diference / kultura a (post)moderna / kultura a historie* – struktura kursů, jimiž jsou témata pokryta, je dána volbou studenta a skladbou kursů jím absolvovaných)*

ad A) SZZk začíná veřejnou obhajobou diplomové práce. Aby student mohl přistoupit k druhé části zkoušky z oboru Kulturní studia musí nejprve obhájit předloženou diplomovou práci.*

Průběh obhajoby:

- 1) Student představí svoji práci, její předmět, metodiku a klíčová zjištění (v rozsahu cca 10–15 min) jde-li o práci obsahující výzkum, musí být u obhajoby komisi přiložena (být k dispozici) i veškerá dokumentace výzkumu;
- 2) Hodnocení vedoucího práce
- 3) Hodnocení oponenta
- 4) Reakce studenta na hodnocení vedoucího práce a oponenta
- 5) Diskuse (student reaguje na otázky členů komise a přítomných)
- 6) Porada komise o zhodnocení práce (za nepřítomnosti studenta a veřejnosti)
- 7) Zveřejnění hodnocení práce

Celková délka obhajoby je cca 30 minut.

Obhajoba diplomové práce je veřejná (kromě části 6).

ad B) Zkouška začíná písemnou a pokračuje ústní částí.

Ba) Písemná část

K písemné části student přistupuje po úspěšné obhajobě diplomové práce.*

* Studuje-li student v jednooborové formě studia, resp. je-li diplomatem oboru Kulturní studia.

Student vypracovává odpovědi na 20 otázek, které pokrývají okruh 1, po dobu max. 120 minut.

Písemná část je hodnocena členy komise bodováním. Ke splnění této části zkoušky je třeba dosáhnout minimálně 70 bodů (ze 100 možných).

Pokud student neuspěje u písemné části SZZk, nemůže pokračovat ústní částí SZZk a musí celou druhou část SZZk (B) absolvovat v dalším termínu.

Bb) Ústní zkouška

K ústní zkoušce student přistupuje až po té, co obhájil svoji diplomovou práci* a prospěl u písemné části SZZk.

Předměty ústní části SZZk jsou vymezeny uvedenými dvěma skupinami okruhů, z nichž jedna je povinná (**1. Teoretické a analytické přístupy v kulturních studiích**) a ve druhé (**2. Specializace**) si student volí podle své profilace a absolvovaných předmětů.

K této části zkoušky je student povinen **předložit seznam odborné literatury**, kterou v průběhu studia nastudoval a z níž se na SZZk připravoval (literatura uvedená na seznamu může být využita při specifikaci vylosovaných otázek; k seznamu může být rovněž přihlédnuto při pokládání doplňujících otázek, které se mohou týkat v seznamu uvedených položek). Seznam literatury je nutno odevzdat ve dvou exemplářích (s plným jménem a podpisem) na sekretariát katedry nejméně 3 pracovní dny před termínem konání SZZk. Seznam literatury by měl obsahovat nejméně 40 (student jednooborového studia) / 20 položek (student dvouoborového studia), mezi něž se nezahrnují texty učebnicového typu. V seznamu by měla být uvedena minimálně polovina titulů, které byly v předmětech typu A (viz seznam výše) deklarovány jako povinná literatura. Uvedení titulu v seznamu literatury je chápáno jako čestné prohlášení, že student daný titul prostudoval a je kompetentní referovat o jeho obsahu u zkoušky.

Ad 1. V rámci *Teoretických a analytických přístupů v kulturních studiích* si student vylosuje dva (student jednooborového studia) / jeden (student dvouoborového studia) z níže uvedených okruhů, ze kterých/kterého bude zkoušen a v rámci nějž mu budou kladeny otázky.

Ad 2. V rámci *Specializace* si student volí jednu ze sedmi vypsanych skupin okruhů/specializací (2.1–2.7), a to dle svého zaměření/zájmu a absolvovaných předmětů, tedy profilace zvolené během studia. Okruh i konkrétní téma student uvede v přihlášce ke SZZk.

Každá část SZZk je hodnocena samostatnou známkou.

Zkouška probíhá v uvedeném pořadí zkoušených částí.

Celková délka ústní zkoušky je cca 60 (student jednooborového studia), resp. 30 minut (student dvouoborového studia).

*Všechny uvedené podklady k přípravě k SZZk mají charakter **okruhů** – nejedná se o konkrétní otázky, které budou u SZZk položeny. Otázky budou studentovi/ce kladeny zkoušejícími a student/ka na ně musí být schopen/a reagovat na základě přípravy, a prokázat tak orientaci ve studovaném oboru.*

* Studuje-li student v jednooborové formě studia, resp. je-li diplomatem oboru Kulturní studia.

1. TEORETICKÉ A ANALYTICKÉ PŘÍSTUPY V KULTURÁLNÍCH STUDIÍCH

Student si vylosuje jeden z okruhů, z něhož bude zkoušen:

- 1.1 **Kulturální studia a studia kultury** (vymezení oboru, interdisciplinarita a vztahy s dalšími disciplínami a přístupy; odlišnosti od sociální a kulturní antropologie, sociologie kultury, kulturologie apod.; systém kulturologických disciplín; kulturální obrat; kulturalismus, strukturalismus a poststrukturalismus, marxismus, psychoanalýza, feminismus, postmodernismus; historické tradice, klíčové postavy a směry).
- 1.2 **Konceptualizace pojmu kultura** (vymezení pojmu kultura ve vědách o kultuře; různá pojetí a přístupy; axiologické, redukcionistické a antropologické pojetí kultury)
- 1.3 **Kultura a její interpretace** (etymologie, tradiční definice pojmu a jeho sémantická expanze: Geertz; původ, povaha a struktura kultury; teorie vysoké a nízké kultury, teorie propadání, objevení lidové kultury; kulturní etnocentrismus versus kulturní relativismus; reálná kultura, ideální kultura, kulturní konstrukt).
- 1.4 **Objevení lidu a evropský způsob vytváření národních identit** (vzpoura proti importované kultuře klasicismu a hledání „národní“ kultury; Rousseau a „vznešený divoch“; lid jako nositel národní kultury; Ossian a hledání tradice písemné kultury; Herder a „vymýšlení jazyka“, dvě koncepce vzniku národa – Anderson a národ jako konstrukt versus národ jako přirozená kategorie; budování kulturní národní identity: národní dějiny, národní kulturní instituce, národní folklór /např. bratři Grimmové a německé národní pohádky atd./).
- 1.5 **Chápání pojmu EVROPA v dějinách** (původní význam slova v řeckých mýtech a mýtus o Evropě; Evropa římského impéria; křesťanská Evropa středověku a vstup pohanů do této Evropy; symbolická geografie Evropy v raném novověku – evropské kulturní jádro a jeho periferie mezi barbarskou Asií a civilizovaným západem; demokracie jako hranice mezi Evropou a ne-Evropou).
- 1.6 **Kulturální obrat a sociocentrická tradice** (analýza struktur: Comte, Durkheim, Parsons; analýza jednání: Weber, Giddens, Luhman).
- 1.7 **Kulturální obrat a kulturocentrická tradice** (analýza struktur: Foucault, Barthes, Lacan, poststrukturalismus; analýza jednání: teorie subkultur, participace, aktivních uživatelů/publik).
- 1.8 **Kulturální obrat a tradice kritické teorie** (pojem kritická teorie; marxismus, neomarxismus, postmarxismus; historický materialismus jako východisko kulturálních studií; Frankfurtská škola a její dědicové, kulturní průmysl: Adorno a Horkheimer, Benjamin, Marcuse, Habermas; Althusser, Lukács, Debord; Baudrillard; reflexe postmodernismu: Jameson, Žižek; nemarxistické zdroje kritické teorie: Nietzsche, Freud, Weber, Foucault, Derrida).
- 1.9 **Předchůdci kulturálních studií** (britská elitistická kritika jako negativní inspirace: Arnold a Leavis; Hoggart, Palmer jako přímí předchůdci, Williamsova analýza kultury; inkluzivní vs. exkluzivní přístup k publiku; osobní odpovědnost čtenáře)
- 1.10 **„Birminghamská škola“** – The Centre for Contemporary Cultural Studies (založení, počátky, vývoj; studia subkultur, popkultury a médií; osobnost Stuarta Halla a jeho přínos pro kulturální studia; kritika ideologie; Morley, McRobbie, Fiske, Hartley; problematika kontrakultur).
- 1.11 **Kultura a moc** (hranice a rozsah pojmu ideologie; dominance, pojem hegemonie: Gramsci, Hall, Bourdieu; kulturní kapitál).
- 1.12 **Masová a populární kultura** (aplikace poznatků teorií kultury ve zkoumání moderní masové kultury; teorie masové kultury, masová versus populární a lidová,

- vysoká a nízká kultura, maskult vs. midkult: Macdonald, Eco, Arendtová, Shills, Fiske; vybrané teoretické a metodologické přístupy k populární kultuře, ideologický, estetický a rituální přístup, žánrová a recepční analýza).
- 1.13 Kulturalní studia a teorie textu** (vymezení základních pojmů: teorie textu vs. textuální analýza a/vs. textová lingvistika, stylistika, rétorika a další obory – jednota a rozdíly v pojetí předmětu zkoumání, vztahy metod a přístupů; základní vymezení textu v kulturalních studiích; textualita; šíře pojmu text; základní vlastnosti textu).
- 1.14 Lingvistické a literárněvědné přístupy k textu a jejich aplikace v kulturalních studiích** (kritická lingvistika, kritická analýza diskursu, sémiotika, jazykový strukturalismus, hermeneutika, německá recepční estetika apod.).
- 1.15 Konceptualizace textu od strukturalismu k poststrukturalismu** (poststrukturalistická revize textu; dekonstruktivní čtení; intertextualita jako klíčový koncept kulturalních studií: Bachtin, Kristeva, Barthes, Derrida, Fiske).
- 1.16 Text v procesu komunikace/kultury** (text z pohledu produkce /výstavba textu/ vs. text z pohledu recepce /interakce text – čtenář/; textová polysémie: Eco, Hall, Hartley, Morley; teorie kódování a dekódování; dominantní, dohodnutý a opoziční kód, preferenční a aberační čtení...).
- 1.17 Pragmatika v kulturalních studiích** (základní koncepty pragmatiky a pragmalinguistiky; teorie řečových aktů, konverzační analýza; teorie textu a pragmatika).
- 1.18 Textuální analýza a její vybrané typy** (analýza narativu, kritická diskursivní analýza, analýza dialogu vs. konverzační analýza, sémiotická analýza).
- 1.19 Kulturalní studia a teorie obrazu** (vymezení základních pojmů, vztah teorie obrazu a/vs. vizuální studia vs. teorie výtvarného umění, teorie filmu, teorie fotografie, teorie nových médií a další obory – shoda a rozdíly v pojetí předmětu zkoumání, vztahy metod a přístupů; postavení teorie obrazu v kulturalních studiích).
- 1.20 Základní vymezení obrazu v kulturalních studiích** (šíře pojmu obraz; obraz z pohledu sémiotiky, vizuálních studií, teorie výtvarných umění, mediálních studií a dalších oborů; obraz a kultura, obraz a dějiny: Flusser).
- 1.21 Sémiotika/rétorika obrazu, kompozice, obrazové kódy** (základní problémy: formální, výtvarné a estetické kategorie; obraz jako reprezentace: ikoničnost vs. indexovost – symptom reality vs. konstrukce reality; reprezentace a/vs. denotace, problematika perspektivy, analogie a realismu; obrazy technické/digitální/syntetické – forma a/vs. dispozitiv).
- 1.22 Dynamické obrazy** – obraz a čas: sekvence, střih, narace. Televizní obraz, video obraz, dynamický obraz na internetu – základní teoretické problémy. Specifika zpravodajského diskursu.
- 1.23 Vizuální kultura, vizuální komunikace a vizuální gramotnost** (tzv. nová média a vizualita; vizuální studia a/vs. kulturalní studia/mediální studia; vizuální studia a další disciplíny (antropologie, sociologie apod.); tradice vizuálních studií (*visual studies*, *Bildwissenschaft*, *théorie de l'image*) – vymezení a srovnání).
- 1.24 Analytické přístupy ve vizuálních studiích** (ikonologie, vizuální sociologie, vizuální antropologie).
- 1.25 Výzkum účinků masových médií** (procesuální přístupy, The People's Choice, teorie konsonance a disonance, Personal Influence: dvoustupňová komunikace + teorie názorových vůdců, Lasswell, Lazarsfeld, Katz, teorie užití a uspokojení, spirála mlčení, teorie agenda setting, kultivační analýza, etnografický obrat ve výzkumu mediální komunikace, Noell-Neumannová, Gerbner, Morley).
- 1.26 Nové formy užití médií – tradiční způsoby užití nových médií** (Abercrombie, Longhurst, Jenkins).

- 1.27 Konceptualizace příjemců médií** (masové publikum, rozptýlené publikum: McQuail).
- 1.28 Výzkum publika optikou kulturních studií** (schéma empirického výzkumu, kvalitativní a kvantitativní přístup k poznávání reality, indukce versus dedukce, hypotéza, operacionalizace, reprezentativita, cílová populace versus vzorek).
- 1.29 Základní techniky výzkumu publika** (rozhovor – strukturovaný, hloubkový, chápatící; survey, dotazník, focus group, etnografické metody výzkumu publika, pozorování).
- 1.30 Etnografické výzkumy publika** (Birminghamská škola, Morley, Ang, Radway, Hobson, Katz).

DOPORUČENÁ LITERATURA:

- ABERCROMBIE, N. – LONGHURST, B.: *Audiences*. London: Sage 1998.
- ADORNO, Theodor – HORKHEIMER, Max, *Dialektika osvícenství. Filosofické fragmenty*. Praha: OIKOYMENH 2009.
- ALASUUTARI, P. (ed.): *Rethinking Media Audiences*. London: Sage 1999.
- ANDĚL, J. – SZCZEPANIK, Petr: „Mezi vědou, médii a uměním: podzemní proud dějin vizuální kultury.“ In *Illuminace* 2004, r. 16, č. 4, s. 119–128.
- ANDERSON, B.: *Imagined Communities*. London: Verso 1991.
- ANG, I.: *Watching Dallas: Soap Opera and the Melodramatic Imagination*. London: Methuen 1985.
- ARENDTOVÁ, H.: *Krise kultury*. Praha: Mladá fronta 1994.
- AUMONT, J.: *Obraz*. Praha: AMU 2005.
- BALON, J.: „Sociální teorie a kulturní studia: dva typy interdisciplinárního přístupu.“ In *Sociologický časopis* 2004, r. 40, č. 1–2, s. 49–66.
- BARKER, Ch.: *Cultural Studies. Theory and Practice*. London: Sage 2005.
- BARKER, Ch.: *Making Sense of Cultural Studies: Central Problems and Critical Debates*. London: Sage 2002.
- BARKER, Ch.: *Slovník kulturních studií*. Praha: Portál 2006.
- BARŠA, P. a kol.: *Dialog teorií*. Praha: SLON – Sociologické nakladatelství 2009.
- BARTHES, R.: *Kritika a pravda*. Praha – Liberec: Dauphin 1997.
- BARTHES, R.: *Mytologie*. Praha: Dokořán 2004.
- BAUDRILLARD, J.: *Dokonalý zločin*. Olomouc: Periplum 2001.
- BAUMAN, Z.: *Globalizace, její důsledky pro člověka*. Praha: Mladá fronta 1999.
- BĚLOHRADSKÝ, V.: „Proletáři všech spektáklů, spojte se!“ In: FORET, M. – LAPČÍK, M. – ORSÁG, P. (eds.): *Média dnes. Reflexe mediality, médií a mediálních obsahů*. Univerzita Palackého, Olomouc 2008, s. 11–39.
- BENJAMIN, W.: „Umělecké dílo ve věku své technické reprodukovatelnosti.“ In *týž: Dílo a jeho zdroj*. Praha: Odeon 1984, s. 16–47.
- BERGER, A. A.: *Cultural Criticism. A Primer of Key Concepts*. Thousand Oaks: Sage 1995.
- BERGER, A. A.: *Popular Culture Genres*. Newbury Park: Sage 1992.
- BERGER, J.: *O pohledu*. Agite/Fra: Praha 2009.
- BERGER, P. – LUCKMANN, T.: *Sociální konstrukce reality*. Brno: CDK 1999.
- BÍLEK, P. A.: *Hledání jazyka interpretace*. Brno: Host 2003
- BLUMENTHAL, D.: *Women and soap opera: a cultural feminist*. Westport: Praeger 1997.
- BORRADORI, G.: *Filosofie v době teroru. Rozhovory s Jürgenem Habermasem a Jacquesem Derridou*. Praha: Karolinum 2005.
- BOTTOMORE, T. (ed.): *A Dictionary of Marxist Thought*. Oxford: Blackwell 1983 (a následující vydání).
- BROOKER, W. – JERMYN, D. (eds.): *The Audience Studies Reader*. London: Routledge 2003.
- BURKE, P.: *Lidová kultura v raně novověké Evropě*. Praha: Argo 2005.
- BURKE, P.: *What ist Cultural History? Polity Press: Cambridge 2004. / Was ist Kulturgeschichte? Frankfurt/M.: Suhrkamp Verlag 2005.*
- CÍSAŘ, J. (ed.): *Co je to fotografie?* Praha: Herrmann & synové 2004.
- CURRAN, J. – MORLEY, D. (eds.): *Media and Cultural Theory*. New York: Routledge 2006.
- DAVIS, H.: *Understanding Stuart Hall*. London: Sage 2004.
- DEBORD, G.: *Společnost spektáklů*. Praha: Intu 2007.
- DELEUZE, G.: *Podla čoho rozpoznáme štrukturalizmus?* Bratislava: Archa 1993.
- DERRIDA, J.: *Gramatológia*. Bratislava: Archa 1999.
- DERRIDA, J.: *Struktura, znak a hra v diskursu věd o člověku*. In *týž: Texty k dekonstrukci*. Bratislava: Archa 1993, s.177–195.
- DERRIDA, J.: *Texty k dekonstrukci*. Bratislava: Archa 1993.
- DESCOMBES, V.: *Stejně a jiné*. Praha: Oikoymenh 1995.
- DOCKER, J.: *Postmodernism and popular culture: a cultural history*. New York: Cambridge University press 1997.
- EAGLETON, T.: *Úvod do literární teorie*. Praha: Triáda 2005.

- EASTHOPE, A. – MCGOWAN, K.: *A critical and cultural theory reader*. Maidenhead: Open University Press 2004, s. 33–56.
- ECO, U.: *Lector in fabula. Role čtenáře aneb Interpretační kooperace v narativních kontextech*. Praha: Academia 2010.
- ECO, U.: *Skeptické a těšitelé*. Praha: Svoboda 1995.
- EDWARDS, T. (ed.): *Kulturální teorie*. Praha: Portál 2010.
- FAY, B.: *Současná filozofie sociálních věd*. Praha: Slon 2002.
- FILIPOVÁ, M. – RAMPLEY, M.: *Možnosti vizuálních studií. Obrazy – texty – interpretace*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu, Barrister & Principal – Masarykova Univerzita, Filozofická fakulta, Seminář dějin umění 2007.
- FISKE, J. – HARTLEY, J.: *Reading Television*. London: Routledge 1978.
- FISKE, J.: „British cultural studies and television.“ In: Allen, R.C. (ed.): *Channels of discourse reassembled*. London: Routledge 1992, s. 284–326.
- FISKE, J.: *Reading Popular Culture*. London: Unwin Hyman 1989.
- FISKE, J.: *Television Culture*. London: Routledge 1987.
- FISKE, J.: *Understanding Popular Culture*. London: Routledge 2004.
- FLUSSER, V.: *Do universa technických obrazů*. Praha: OSVU 2001.
- FLUSSER, V.: *Za filosofii fotografie*. Praha: Hyněk 1994.
- FOUCAULT, M.: *Dohlížet a trestat: kniha o zrodu vězení*. Praha: Dauphin 2000.
- FOUCAULT, M.: *Slova a věci*. Brno: Computer Press 2007.
- FRANCASTEL, P.: *Figura a místo*. Praha: Odeon 1984.
- FRANCASTEL, P.: *Malířství a společnost (Výtvarný prostor od renesance ke kubismu)*. Brno: Barrister & Principal 2003.
- FRANK, M.: *Co je neostrukturalismus*. Praha: Sofis 2000.
- GOMBRICH, E. H.: *Umění a iluze. Studie o psychologii obrazového znázorňování*. Praha: Odeon 1985.
- GOODMAN, N.: *Jazyky umění*. Praha: Academia 2007.
- GRAMSCI, A.: „Hegemony, Intellectuals and the State“ In Storey, J. (ed.): *Cultural Theory and Popular Culture: A Reader*. London: Prentice Hall 1998, s. 210–216.
- GRAMSCI, A.: *Historický materialismus a filosofie Benedetto Croceho*. Svoboda: Praha 1966.
- GRAMSCI, A.: *Sešity z vězení*. Praha: Československý spisovatel 1959.
- GRAY, A.: *Research Practice for Cultural Studies*. London: Sage 2003.
- GREENBERG, C.: „Avantgarda a kýč“ in: *Labyrint revue* 2000, č. 7–8, s. 69–74.
- GUINS, R. – ZARAGOZA, O. (eds.): *Popular Culture*. London: Sage 2005.
- HABERMAS, J.: *Strukturální přeměna veřejnosti. Zkoumání jedné kategorie občanské společnosti*. Praha: Filosofia 2000.
- HALL, S. – du GAY, P.: *Questions of Cultural Identity*. London: Sage 2002.
- HALL, S. – JEFFERSON, T. (eds.): *Resistance Through Rituals*. London: Routledge 2002.
- HALL, S.: „Cultural studies: two paradigms.“ In BOYD-BARRETT O. – NEWBOLD, Ch.: *Approaches to media*. London: Arnold 1995, s. 338–347.
- HALL, S.: „Znovuzrození »ideologie«. Návrat potlačeného zpět do mediálních studií.“ In *Mediální studia* 2007, č. 1, s. 68–78.
- HALL, S.: *Representation: Cultural Representations and Signifying practices*. London: Sage 1997.
- HALL, S.: „Kódování a dekodování.“ In *Teorie vědy* 2005, roč. 27, č. 2, s. 41–59.
- HARRINGTON, A.: *Moderní sociální teorie*. Praha: Portál 2006.
- HAUSENBLAS, K.: „Text, komunikáty a jejich komplexy (zamyšlení pojmoslovné).“ In *Slovo a Slovesnost* 1984, roč. 45, č. 1, s. 1–7.
- HAWKES, T.: *Strukturalismus a sémiotika*. Brno: Host 1999.
- HEBDIGE, D.: *Subculture. The Meaning of Style*. London: Routledge 1987.
- HENDL, J.: *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Karolinum 1997.
- HEPP, A.: *Cultural Studies und Medienanalyse: eine Einführung*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaft 2004.
- HIRSCHOVÁ, M.: *Pragmatika v češtině*. Olomouc: Univerzita Palackého 2006.
- HOMOLÁČ, J.: *Intertextovost a utváření smyslu v textu*. Praha: Karolinum 1996.
- HUBÍK, S.: *K postmodernismu obratem k jazyku*. Boskovice: Albert 1994.
- ISER, W.: *Jak se dělá teorie*. Praha: Karolinum 2009.

- ISER, W.: *The Act of Reading*. Baltimore: Johns Hopkins University Press 1978.
- JAMESON, F.: *Postmodernism, or, The Cultural Logic of Late Capitalism*. London: Verso 1991.
- JENKINS, H.: *Star Trek Rerun, Reread, Rewritten: Fan Writing as Textual Poaching*. In NEWCOMB, H. (ed.): *Television: The Critical View*. New York: Oxford University Press 2000.
- JENSEN, K. B. – JANKOWSKI, N. W.: *A Handbook of Methodologies for Mass Communication Research*. London – New York: Routledge 1992.
- JEŘÁBEK, H.: *Počátky komunikačního výzkumu*. Praha: Karolinum 1998.
- KATZ, E. – LIEBES, T.: *The Export of Meaning. Cross-cultural Reading of Dallas*. Cambridge: Polity 1993.
- KELLNER, D. (ed.): *Media and Communication Studies*. Oxford: Blackwell 2000.
- KELLNER, D.: *Critical Theory, Marxism and Modernity*. Baltimore: The John Hopkins University Press 1992.
- KESNER, L.: *Vizuální teorie*. Jinočany: H&H 1997.
- KOŘENSKÝ, J. – HOFFMANOVÁ – J. JAKLOVÁ, A. – MÜLLEROVÁ, O.: *Komplexní analýza komunikačního procesu a textu*. České Budějovice: JČU 1999.
- KOŘENSKÝ, J.: *Proměny myšlení o řeči*. Praha: UK 1998.
- KUNCZIK, M.: *Základy masové komunikace*. Praha: Karolinum 1995. (kapitola 7)
- LeBON, G.: *Psychologie davu*. Praha, Kra 1997.
- LÉVY, P.: *Kyberkultura*. Praha: Karolinum 2000.
- LYOTARD, J.-F.: *O postmodernismu*. Praha: Filosofický ústav AV ČR 1993.
- MacDONALD, D.: „A Theory of Mass Culture“ In STOREY, J. (ed.): *Cultural Theory and Popular Culture: A Reader*. London: Prentice Hall 1998.
- MACUROVÁ, A. – MAREŠ, P.: *Text a komunikace. Jazyk v literárním díle a filmu*. Praha: Karolinum 1992.
- MACHOR, J. L. – GOLDSTEIN, P.: *Reception Study: From Literary Theory to Cultural Studies*. London: Routledge 2001.
- MARCELLI, M.: *Michel Foucault alebo stať sa iným*. Bratislava: Archa 1995.
- MARCUSE, H.: *Jednorozměrný člověk: studie o ideologii rozvinuté industriální společnosti*. Praha: Naše vojsko 1991.
- McQUAIL, D.: *Audience Analysis*. London: Routledge 1997. (kapitola 1, 2)
- McROBBIE, A.: *Aktuální témata kulturních studií*. Praha: Portál 2007.
- McROBBIE, A.: *Postmodernism and Popular Culture*. London: Routledge 2003.
- MICHALOVIČ, P. – MINÁR, P.: *Úvod do štrukturalizmu a postštrukturalizmu*. Bratislava: Iris 1997.
- MILNER, A.: *Contemporary Cultural Studies*. London: UCL Press 1994.
- MIRZOEFF, N.: „Úvod do vizuální kultury.“ In *Umělec* 2001, r. 5, č. 2, s. 86–96.
- MITOSEKOVÁ, Z.: *Teorie literatury: historický přehled*. Brno: Host 2008.
- MONACO, J.: *Jak číst film. Svět filmu, médií a multimédií*. Praha: Albatros 2006.
- MOORES, S.: *Interpreting Audiences. The Ethnography of Media Consumption*. London: Sage 2000.
- MORLEY, D. – BRUNSDON, Ch.: *The Nationwide Television Studies*. London: British Film Institute 1978.
- MORLEY, D. – KUAN-HSING, Ch.: *Stuart Hall: Critical Dialogues in Cultural Studies*. London: Routledge 1996.
- MORLEY, D.: *Family Television*. London: Routledge 1986. (kapitola 2, 4, 6)
- MORLEY, D.: *Television Audiences and Cultural Studies*. London: Routledge 1992
- MUSNER, L.: „Kulturwissenschaften a cultural studies: dva nepodobní sourozenci?“ In *Sociologický časopis* 2004, r. 40, č. 1–2, s. 67–76.
- MYERS, T.: *Slavoj Žižek*. Praha: Svoboda Servis 2008.
- NAGHTINGALE, V. – ROSS, K. (eds.): *Critical Readings: Media and Audiences*. Maidenhead: Open University Press 2003.
- NOCHIMSON, M.: *No End to Her. Soap Opera and the Female Subject*. Berkley: University of California Press 1992.
- NÜNNING, A.: *Lexikon teorie literatury a kultury*. Brno: Host 2005.
- ORTEGA Y GASSET, J.: *Vzpouza davů*. Praha: Naše vojsko 1993.
- PANOFSKY, E.: *Význam ve výtvarném umění*. Praha: Odeon 1981.
- PETRUSEK, M.: „Století extrémů a kýče. K vývoji a proměnám sociologie umění ve 20. století.“ In *Sociologický časopis* 2004, r. 40, č. 1–2, s. 11–36.

- PETŘÍČEK, M.: *Myšlení obrazem*. Praha: Herrmann & synové 2009.
- POSTMAN, N.: *Ubavit se k smrti*. Praha: Mladá fronta 1998.
- PROPP, V. J.: *Morfologie pohádky a jiné studie*. Praha: H&H 1998.
- PUNCH, K. F.: *Základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Portál 2008.
- RADWAY, J.: „Čtení romancí: Ženy, patriarchát a populární literatura.“ In: OATES-INDRUCHOVÁ, L. (ed.): *Ženská literární tradice a hledání identit. Antologie angloamerické literární teorie*. Brno: Slon 2007.
- RADWAY, J.: *Reading Romance. Women, Patriarchy and Popular Literature*. London: Verso 1984.
- REIFOVÁ, I.: „Adorno a Lazarsfeld: setkání skeptika a těšitele.“ In *Sociologický časopis* 1999, roč. 35, č. 2, s. 181–191.
- RITZER, G.: *McDonaldizace společnosti*. Praha: Academia 1996.
- ROSS, K. – NIGHTINGALE, V.: *Media and audiences: new perspectives*. Maidenhead: Open University 2003.
- SAUKKO, P.: *Doing research in cultural studies: an introduction to classical and new methodological approach*. London: Sage 2003.
- SIMMEL, G.: *Peníze v moderní kultuře a jiné eseje*. Praha: Slon 1997.
- STOREY, J. (ed.): *Cultural Theory and Popular Culture. An Introduction*. London, New York: Prentice Hall 1998.
- STOREY, J.: *Cultural Consumption and Everyday Life*. London: Arnold 1999.
- STOREY, J.: *Cultural Theory and Popular Culture. Reader*. Harlow, England; New York: Pearson/Prentice Hall 2006, s. xv-62.
- STOREY, J.: *Inventing Popular Culture. From Folklore to Globalization*. Malden: Blackwell 2003.
- STRIANTI, D.: *An Introduction to Theories of Popular Culture*. London: Routledge 1995.
- STURKEN, M. – CARTWRIGHT, L.: *Studia vizuální kultury*. Praha: Portál 2009.
- SURYNEK, A. – KOMÁRKOVÁ, R. – KAŠPAROVÁ, E.: *Základy sociologického výzkumu*. Praha, Management Press 2001.
- SZCZEPANIK, P. (ed.): *Nová filmová historie: antologie současného myšlení o dějinách kinematografie a audiovizuální kultury*. Praha: Herrmann & synové 2004
- SZTOMPKA, P.: *Vizuální sociologie. Fotografie jako výzkumná metoda*. Praha: SLON – Sociologické nakladatelství 2008.
- ŠMEJKALOVÁ, J.: „Cultural Studies, sociologie kultury a „my“: úvaha mírně metodologická.“ In *Sociologický časopis* 2004, r. 40, č. 1–2, s. 77–94.
- ŠUBRT, J. – BALON, J.: *Soudobá sociologická teorie*. Praha: Grada 2010.
- ŠUBRT, J. (ed.): *Postparsonsové teorie sociálních systémů*. Praha: Karolinum 2007.
- ŠUBRT, J. (ed.): *Talcott Parsons a jeho přínos soudobé sociologické teorii*. Praha: Karolinum 2006
- ŠUBRT, J. a kol.: *Soudobá sociologie I. Teoretické koncepce a jejich autoři*. Praha: Karolinum 2007.
- ŠUBRT, J. a kol.: *Soudobá sociologie II. Teorie sociálního jednání a sociální struktury*. Praha: Karolinum 2008.
- ŠUBRT, J. a kol.: *Soudobá sociologie III. Diagnózy soudobých společností*. Praha: Karolinum 2008.
- ŠUBRT, J. a kol.: *Soudobá sociologie IV. Aktuální a každodenní*. Praha: Karolinum 2010
- THIESSOVÁ, A.-M.: *Vytváření národních identit v Evropě 18–20. století*. Brno: CDK 2007.
- THOMPSON, J. B.: *Ideology and modern culture*. Stanford: Stanford University Press 1995.
- THOMPSON, J. B.: *Média a modernita*. Praha: Karolinum 2004.
- TULLOCH, J.: *Watching Television Audiences*. London: Arnold 2000.
- TURNER, G.: *British Cultural Studies*. London: Routledge 2000. (kapitola 2, 4)
- van DIJK, T.: *Ideology: a multidisciplinary approach*. London: Sage 2000.
- VODÁKOVÁ, A. a kol.: *Sociologické školy, směry, paradigmata*. Praha: Slon 2000.
- WALKERDINE, V.: *Daddy's Girl. Young Girls and Popular Culture*. Cambridge: Harvard University Press 1998.
- WELSCH, W.: *Naše postmoderní moderna*. Praha: Zvon 1994.
- WHITE, M.: „Ideological analysis and television.“ In Allen, R. C. (ed.): *Channels of discourse reassembled*. London: Routledge 1992, s. 161–202.
- WILLIAMS, R.: *Television. Technology and Cultural Form*. New York: Schocken Books 1975.
- ZUSKA, V. – MICHALOVIČ, P.: *Znaky, obrazy a stíny slov*. Praha: AMU 2010.

2. SPECIALIZACE V RÁMCI KULTURÁLNÍCH STUDIÍ

Student volí svou profilaci dle absolvovaných předmětů, tedy specializace zvolené během studia. Svoji znalost dané problematiky demonstruje souvislou prezentací zvoleného tématu v délce cca 10 minut (lze využít i prezentaci v .ppt). V následné diskusi nad tématem student musí prokázat svoji znalost zvoleného tématu i širšího okruhu, do něj téma náleží. Otázky mu mohou klást všichni členové komise.

Student nahlásí volbu okruhu i téma prezentace v přihlášce ke SZZk a uvede alespoň 10 titulů k danému tématu/okruhu, které budou předmětem/rámcem další diskuse. Je třeba uvádět jiné tituly než v seznamu literatury k 1. části SZZk, tedy odbornou literaturu úzce zaměřenou na vybranou specializaci.

Student může využít materiály vztahující se k jeho diplomové práci, obsahem prezentace nemůže být (prezentace) diplomové práce! Téma prezentace je třeba volit tak, aby bylo pro studenta specifické a odráželo jeho zaměření/specializaci. Nemá tedy vycházet z náplně povinných kursů, ale z oblasti, na kterou se student zaměřuje a v níž je ve srovnání s ostatními kolegy odborníkem. Proto by téma mělo být vymezeno poměrně úzce a představeno do hloubky.

Po odevzdání přihlášky ke SZZk může být student upozorněn, že navržené téma prezentace není vhodně specifikováno nebo že uvedený seznam literatury ke zkoušce je nedostatečný a je třeba jej doplnit, proto se je nezbytné konzultovat podobu prezentace v dostatečném předstihu se členy katedry.

2.1 kultura a média

(např. kursy: *Mediální studia 1, Mediální studia 2, TV Studies, Kritická analýza diskursu, Diskursivní analýza mediálního textu*)

2.2 kultura a interpretace

(např. kursy: *Teorie interpretace, Obecná intermedialní naratologie, Problémy sémiotiky, Jazyk a svět, Za hranice(mi) estetiky, Text a kontext, Analýza zprostředkování válečného konfliktu, Věda a/vs. popkultura*)

2.3 kultura a identita (gender, přirozené vs. kulturní atd.)

(např. kursy: *Identita a gender, Feministická kritika, Queer Theory, Mužská studia, Mlčící polovina lidstva?, Sociální deviace, Biokulturní antropologie*)

2.4 kultura a moc (ideologie a popkultura)

(např. kursy: *Kritická teorie jako klíč ke kulturním obsahům, Umění a politika, Vysoká a/versus populární kultura, Populární kultura a její žánry, Kultura a moc, Mýtus krásy*)

2.5 kultura a diference (stejně a/vs. jiné: etnicita, rasa a rasismus, kolonialismus a postkolonialismus, přírodní vs. kulturní)

(např. kursy: *Postkoloniální studia, Etnicita a etnické skupiny, Rasa a rasismus, Teorie migrace, Od asimilace k integraci, Teorie globalizace, Interkulturní komunikace, Kultura a/vs. příroda*)

2.6 kultura a (post)moderna

(např. kursy: *Proměny modernity, Mezi modernou a postmodernou, Modernost po postmoderně, Postmoderní vědy*)

2.7 kultura a historie

(např. kursy: *Kulturní historie, Dějiny a současnost: (re)konstrukce historie, Text a kontext, Mlčící polovina lidstva?*)

Doporučená literatura je dána sylaby kursů, které si student v rámci daného okruhu zapsal.